

odgovorom sem se hotel prepričati v raznih virih in tudi posvetovati s sodelavci o imenih ‚Grohat‘ ali ‚Grohot‘ ter ‚Ušovnik‘ ali ‚Ošovnik‘.

Ime ‚Grohat‘ je navedeno v Atlasu Slovenije (leto 1985), zapisano pa je tudi v vodniku **Petra Ficka** ‚Kamniške in Savinjske Alpe‘, v vodniku ‚Slovenska planinska pot‘ in v karti ‚Kamniške in Savinjske Alpe‘; ime ‚Grohot‘ navaja le Krajevni leksikon Slovenije (letnik 1976). Ime ‚Granat‘ je uporabljeno tudi v monografiji Cankarjeve založbe ‚Slovenske gore‘ (leto 1982), in to ime zasledimo pri znanem slovenskemu pisatelju, slavistu in poznavalcu naših gora **Matjažu Kmeclu** (npr. Matjaž Kmecl, **Peter Janežič**: Sij gora, 1990).

Ime ‚Ušovnik‘ je zapisano v Atlasu Slovenije, ime ‚Ošovnik‘ pa sem zasledil v karti Kamniške in Savinjske Alpe; Krajevni leksikon Slovenije, III. del, ima pri vasi Podolševa navedeno kmetijo ‚Ušovnik‘.

Stališče Planinske zveze Slovenije je, da se pri različnih poimenovanjih uporabljajo podatki iz Atlasa Slovenije, ki sta ga leta 1985 izdala Geodetski zavod Republike Slovenije in Mladinska knjiga, ker je najnovjše in najpopolnejše strokovno delo s področja geografije naše deže-

le. PZS nima svojih strokovnjakov za imenoslavlje, temveč uporablja podatke pristojnih strokovnih organizacij. Zato bo še naprej uporabljala podatke Geodetskega zavoda Republike Slovenije.

Osebo menim, da si tudi v kraju in občini niste enotni, katero ime je pravilno. Krajanje Solčave imate vse možnosti, da pričnete uradni postopek za spremembo tistih imen, ki se v uradnih publikacijah nepravilno navajajo. Sporazumite se, pogledajte uradne dokumente na občini, ki naj, če bo potrebno, zahteva v republiških organih ustrezno spremembo.

Tudi jaz želim, da bi pisali čim bolj pravilno; za to si bom vedno prizadeval; žal pa me večkrat nehote zavedejo napačni ali neuskkljeni podatki.«

Zdaj je nemara šele mogoče pričakovati pravi razplet tega jezikovnega vzola. Pričakujemo odziv še drugih poznavalcev - pa ne le kar zadeva Grohot in Grohat, ampak tudi druge planinske vrhove in predele, za katere uporabljajo različna imena. Vsekakor bi bilo prav, da se naposled Slovenci sporazumemo, kako bomo kaj imenovali.

PREK GORSKEGA KOTARJA DO ILIRSKÉ BISTRICE

GOSPOD PROFESOR IZPOD SNEŽNIKA

BORIS GABERŠEK

V dveh zaporednih številkah Planinskega vestnika (10. in 11. letnika 1991) je gostoval profesor **Drago Karolin** iz Ilirske Bistrice. To me je spomnilo na moje potovanje prek Gorskega Kotarja do Ilirske Bistrice leta 1968 in na moje edino srečanje z njim, kar pa je že »anekdota za danes«. Sicer pa sem lani toliko bolj mislil na podobna doživetja, ker se mi je zgodilo prvič, da - kljub vsem načrtom - nisem mogel obiskati slovenskih gor (živim v Beogradu).

DOGODIVŠČINE V KOČAH

Nekaj let prej sem zapazil v Planinskem vestniku **Avčinov** opis Bijelih stijen (1335 m) v Gorskem Kotarju. Rekel sem si, da moram tudi jaz to videti. Nobenih drugih informacij nisem imel. Celotno turo sem splaniral s pomočjo zemljevidov.

Napotila sva se tja s prijateljem **Mišo Jovanovičem**. Sam sem šel z vlakom do Ogulina, kjer sem moral počakati Miša, ki se je prejšnji dan napotil iz Beograda po tedaj še polprazni avtocesti s kolesom. V Jasenak sva dospela pozno zvečer. V osamljeni lovski koči je še gorela luč. Dolgo sva se brezuspešno trudila, da bi zbudila

oskrbnika, končno pa sva nekako splezala skozi priprto okno v pisarno in našla postelje. Zjutraj se oskrbnica, ki je imela to noč posebnega gosta in naju zato ni slišala, ni ničemur čudila. Pogostila naju je, plačala sva, se poslovila in odšla proti Bijelim stijenam.

Vedno se mi je zdelo, da je Avčin moral imeti v mislih prav Bijeje stijene, ko je svoji knjigi dal naslov »Kjer tišina šepeta«. Malo je krajev, kjer je toliko nenavadne krasote zbrane na enem mestu. Prenočila sva v skromnem zavetišču na majhni trati v osrčju Bijelih stijen. Tudi tu sva imela težave z vstopom. Veliko truda je bilo treba, preden mi je uspelo odvržen ključ za sardine s kamnom namesto kladiva prekovati v vitrih, s katerim sva ne le odprla, ampak po odhodu tudi spet zaklenila starinsko veliko ključavnico. Ta noč je bila posebno doživetje. Sredi noči naju je zbudilo žvenketanje izpraznjenih konzerv, ki sva jih pustila po večerji pred kočo, spremljevano s težkim sopenjem in momljanjem. Zjutraj so bile škatle do čistega polizane.

RAZGLEDI ZA BOGOVE

Pot se je nadaljevala proti zahodu prek Bjelolasic (1533 m), na grebenu katere so se mi vtisnile v spomin značilne zvončnice v velikih

količinah, ki jih drugod prej nikoli nisem videl. Prenočevala sva v prijazni gostilni v Mrkoplju in nato nadaljevala pot proti Lokvam, zadnji del skozi praviljni gozd s prečudnimi kraškimi oblikami in številnimi jamami. Jezero naju je zamikalo, da se nekoliko bolje odpočijeva. In ker je Mišo bolela noga (pretiraval je z vožnjo od Beograda do Ogulina in kar prav mu je prišel ta izgovor, ker ga je zamikal čoln, ki mu ga je obljubil čuvaj jeza pri hidroelektrarni), sem se sam napotil na Risnjak (1528 m). Ko sem se vzpenjal skozi temačen gozd, so mi misli venomer uhajale na tisto ponočno žvenketanje na Bijelih stijenah.

Naslednje jutro sem prebil v »botaničnem vrtu« na vrhu in pogledoval proti Medvedjim vratom, kdaj se bo prikazal Miša. Spet je to bil eden od najčudovitejših dnevov. Bil je julij, vreme sva imela idealno. Skoraj vsak dan so bile v daljavi nevihte. Ko sva bila na Bjelolasici, je deževalo na zahodu, nekje za Snežnikom, ko sva se pomaknila proti Sloveniji, pa na vzhodu, tako da je bil zrak vedno umit, kristalno čist. Z vrha se je videla celotna vzhodna obala Istre, na severu pa stolpnice pri Ljubljani. Planinski dom je bil dobrih sto metrov pod vrhom. Tu mi ni bilo treba preizkuševati svojih vlomskih sposobnosti.

Naslednji dan sva obiskala sosednji Snežnik (1506 m) in se spustila do doma na Platku.

Čakal naju je še najdaljši del poti, ki ni bil niti na zemljevidu pregleden in kot sva kmalu odkrila, tudi ne markiran. Seveda sva se v »pragozdu«, ki so ga sekale redke gozdne poti, zgubila. Nikjer ni bilo človeka. Zaradi gozda nobene ga razgleda. Po kilometrih hoje v eni smeri sva sklepala, da pot le ne more biti prava, obrnila sva se torej in jo v nasprotni smeri vzela pod noge. Že po mraku sva naletela na samotno kolibico, kjer sva na deshak prespala. Drugo jutro pa naprej v neznanu. Končno so se pokazale zapuščene stavbe, o katerih sem ugibal, da so morda ostanki nekdanje jugoslovansko-italijanske meje. Imela sva srečo. Od tu do vrha Snežnika (tam je bila kočica, kamor sva prispela proti večeru) razen utrujenosti ni bilo nič več težkega.

Ostal je zadnji kos poti, do Ilirske Bistrice, kjer je Mišo na železniški postaji čakalo njegovo kolo za pot do družine na počitnicah v Istri, mene pa nekakšen prevoz do Trsta, kjer naj bi se pri svoji tašči sešel z ženo in hčerkico.

REKA PA KOT GNOJNICA

Steza se je spuščala s Snežnika. Na Sviščakih naju je pozdravil čisto nov, meni neznan planinski dom. Vse je še dišalo po barvi. Sprejel naju je prijazen, čeprav navidez nekoliko strog starejši gospod. Ne spominjam se več, kako sem zvedel - mogoče nama je to povedala gospa,

ki je delala v kuhinji, ko sva ogledovala velik narisani zemljevid Snežnika na zidu -, da je to gospod profesor in da je on tudi avtor te imenitne risbe. Bila sva pa tudi močno žejna. Naročil sem torej dva špricarja. **Gospod Karolin** je značilno pogledal in nekoliko naglaseno ponovil: »Torej vidva bi rada dva brizganca!«

Naenkrat me je postalo sram. Nekako prav tako me je nekoč pred dvajsetimi leti v gimnaziji pogledal profesor, preden sem dobil cvek. Napeljal sem pogovor tako, da sem lahko povedal, da živim od svojega šestega leta v Beogradu in da nimam niti razreda slovenskih šol. Bila sva še žejna in to je bila priložnost, da popravim vtis. Spoštljivo sem zaprosil: »Ali bi lahko dobila še dva brizganca?« Gospod profesor je bil tisti hip z mislimi nekoliko odsoten in nisem opazil, da bi moje besede naredile kakšen poseben vtis nanj. Šel je proti kuhinji in slišal sem, ko je zaklical: »Še dva špricarja!«

Naj povem še to, da sva bila na koncu najine dolge poti razočarana. Vedel sem, da Reka, ki ponika v Škočjanskih jamah, prihaja na dan nad Ilirsko Bistrico. Komaj sem čakal in navdušil tudi Mišo, da nekje na izhodu iz Bistrice najdeva primeren dostop, kjer bi se temeljito okopala. Po precejšnjem iskanju sva ga našla, toda voda je bila taka, da si še čevljev v njej ne bi opral...

Nevarni klopi

Klopni meningoencefalitis je vnetje možganov in možganskih ovojnic, ki ga povzroči virus, kakršnega prenaša na ljudi klop. V Sloveniji zbolijo vsako leto za to boleznijo kakšnih dvesto ljudi. Pri nekaterih je bolezen izredno huda in se lahko konča s trajno invalidnostjo. Po pravilu se pojavlja v poletnih mesecih, ko so klopi v najbolj aktivni življenjski fazi. Prvi oboleli ljudje se oglašajo pri zdravnikih že aprila, zadnji pa novembra, pač odvisno od vremenskih razmer, ki najbolj ustrezajo aktivnosti klopov na našem območju.

Najučinkovitejša zaščita pred klopnim meningoencefalitisom je cepljenje, ki ga pri nas opravljajo že vrsto let, da bi zaščitili najbolj ogrožene skupine ljudi, med katere spadajo gozdni delavci, lovci, kmetje in ne nazadnje tudi planinci. Cepiti začnejo že pozimi, da dobi cepljeni v enem mesecu vsaj dve dozi cepiva, preden nastopi možnost okužbe.

Zastopstvo avstrijske firme Immuno nudi, kot povzemamo po Obvestilih Planinske zveze Slovenije, za planince brezplačno cepivo za prvi dve cepljenji. Podrobne informacije je mogoče dobiti v pisarni Planinske zveze Slovenije v Ljubljani.